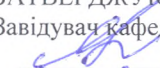

1

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра фінансів та банківської справи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
 О.В. Яріш
«31» травня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни: **«Банківська справа»**
освітні програми: **«Фінанси, банківська справа та страхування»,**
«Фінанси і кредит»
спеціальність: **072 Фінанси, банківська справа та страхування**
галузь знань: **07 Управління та адміністрування**
ступінь вищої освіти: **бакалавр**

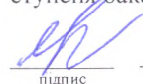
Робоча програма навчальної дисципліни «Банківська справа» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри фінансів та банківської справи
Протокол від «31» травня 2021 року № 11

Полтава 2021

Укладач: Прасолова Світлана Павлівна, доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ, к.е.н., доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» ступеня бакалавра, к.е.н., доцент

підпис

О.В. Яріш
ініціали, прізвище

« 31 » 05 2021 року

Гарант освітньої програми «Фінанси і кредит» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» ступеня бакалавра, к.е.н., доцент

підпис

С.П. Прасолова
ініціали, прізвище

« 31 » 05 2021 року

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

С.

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	5
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	15
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів	25
Розділ 6. Інформаційні джерела	27
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	31

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Банківська справа»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити: «Вступ до фаху», «Гроші та грошово-кредитна політика», «Фінансовий ринок та фінансові інститути»</i> <i>Постреквізити: «Аналіз банківської діяльності», «Банківський менеджмент»</i>		
Мова викладання	українська		
Статус дисципліни: обов'язкова для ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» та «Фінанси та кредит» ступеня бакалавра			
Курс/семестр вивчення		4 курс / 7 та 8 семестри	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів		6 кредитів / 2 модулі	
Денна форма навчання:			
Кількість годин: 180 год. – загальна кількість: 7семестр – 90 год., 8 семестр – 90 год.			
- лекції: 7 семестр - 16 год.; 8 семестр - 16 год.			
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 7 семестр - 20 год.; 8 семестр - 20 год.			
- самостійна робота: 7 семестр - 54 год.; 8 семестр - 54 год..			
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): 7 семестр – ПМК (залік); 8 семестр - екзамен.			

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Банківська справа» є формування у студентів системи спеціальних знань з основ банківської справи та практики організації роботи банків, специфіки становлення і розвитку сучасних банківських систем, оволодіння практичними прийомами та навичками організації банківської справи, прийняття управлінських рішень та формування відповідних компетенцій для їх ефективного застосування у різних сферах банківського бізнесу..

Завдання навчальної дисципліни «Банківська справа» полягає у тому, щоб надати студентам знання щодо сутності, цілей і засад діяльності як окремих банків, так і всієї банківської системи, а також одержання фундаментальних знань та практичних навичок з особливостей ведення банківського бізнесу як на українському, так і міжнародних ринках банківських послуг, їх проблем і сучасних тенденцій, організаційних та фінансово-економічних основ діяльності банків, зокрема, оволодіння методами проведення банківських операцій та надання банківських послуг, банківського аналізу та статистики, маркетингу та менеджменту банківської діяльності; набуття вмінь та навичок використання міжнародного досвіду фінансового моніторингу та регулювання банківської

діяльності, забезпечення фінансової безпеки банківського сектору як основи його стабільності.

Таблиця 2. Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
Загальні компетентності		ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.
1	ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні	
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		ПР06. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
1	СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.	
2.	СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.	
3.	СК08. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування.	

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

ЧАСТИНА 1

Модуль 1. Теоретичні і практичні основи банківської справи (базовий рівень)

Тема 1. Поняття банківської діяльності та основи функціонування банківської системи

Сутність та еволюція банківської справи, генезис поглядів на банківництво. Історія розвитку банківництва у світі. Фактори розвитку банківського бізнесу на глобальному рівні. Вплив технологій на розвиток банківництва. Наслідки і суть глобалізаційних процесів у банківському бізнесі.

Види банківського бізнесу та організаційні форми його забезпечення. Стратегії ведення сучасного банківського бізнесу. Сутність банку: макроекономічні, мікроекономічні та правові підходи. Специфіка банків та особливості характеру банківської діяльності. Відмінність банків від небанківських фінансових установ. Поняття ринку банківських послуг. Взаємозв'язок понять «банківська послуга» та «банківська операція».

Банківська система: сутність, структура, принципи та функції. Типи та моделі банківських систем. Загальні та специфічні риси банківської системи. Організація і функціонування банківських систем провідних зарубіжних країн. Становлення та розвиток банківської системи України.

Інформаційні джерела: 4, 5, 9, 20, 21, 22, 25, 29, 30, 34, 35, 39, 40, 47.

Тема 2. Центральний банк у банківській системі

Сутність, передумови виникнення та розвиток центральних банків. Статус і принципи організації центральних банків, основні напрями їх діяльності. Зміст і форма взаємовідносин і взаємозв'язків між центральними банками і органами державної влади в різних країнах.

Центральні банки в зарубіжних країнах: їх особливості, організація, статус, функції, об'єкти та методи регулювання.

Історія створення, статус, структура та основні засади функціонування Національного банку України (НБУ). Функції та операції НБУ. Особливості проведення активних та пасивних операцій НБУ. Система електронних платежів НБУ.

Стратегія реформування діяльності НБУ за сучасних умов. Проблеми монетарної політики НБУ та напрями їх подолання. Стратегічні цілі реформування діяльності НБУ, орієнтовані на розвиток ринку банківських послуг в Україні. Напрями організаційної реформи НБУ.

Інформаційні джерела: 5, 9, 10, 12, 17, 18, 20, 21, 22, 29, 34, 36, 37, 38, 39, 43, 45, 47.

Тема 3. Організація діяльності банків на ринку банківських послуг

Сутність, функції та види банків. Порядок створення, реєстрації та ліцензування банків в Україні. Процедура реєстрації банку, банківського об'єднання, банків з іноземним капіталом та представництв вітчизняних банків за межами України. Перелік банківських послуг, що можуть надавати банки за банківською ліцензією. Перелік банківських операцій, що не включаються у банківську ліцензію.

Організаційна та функціональна структура банку. Функції та повноваження окремих органів управління банків з різною формою власності.

Загальна характеристика операцій банків та підходи до їх класифікації. Сучасні технології та фінансові інновації у банківській сфері. Особливості розвитку дистанційного обслуговування банками клієнтів.

Реорганізація банків, її види та методи. Особливості запровадження тимчасової адміністрації і ліквідації банку. Консолідація у банківському секторі як основна тенденція його розвитку.

Інформаційні джерела: 4, 5, 10, 12, 18, 20, 21, 22, 25, 29, 30, 35, 39, 40, 43, 46, 47.

Тема 4. Пасивні операції з формування ресурсної бази банків

Економічна характеристика та джерела формування банківських ресурсів, їх класифікація.

Власний капітал банку та забезпечення його достатності. Призначення та функції власного капіталу банків. Структура власного капіталу банку за балансом. Особливості розрахунку регулятивного капіталу банку та кількісної і якісної оцінки достатності капіталу банку: вітчизняний та зарубіжний досвід.

Залучений капітал банку та його характеристика. Склад і джерела формування залученого капіталу банку. Механізм здійснення строкових вкладних операцій банків і вкладних операцій до запитання. Особливості формування депозитної політики банку. Роль страхування (гарантування) вкладів у забезпеченні стабільності депозитної бази банків: вітчизняний та зарубіжний досвід.

Запозичений капітал банку та його загальна характеристика. Порядок отримання банками кредитів НБУ через механізм рефінансування та надання стабілізаційного кредиту. Операції з власними борговими зобов'язаннями банку та з державними облігаціями України. Методи банківських запозичень на міжнародних фінансових ринках.

Ризики ресурсного забезпечення банківської діяльності. Ризик незбалансованої ліквідності як один із проявів ресурсних ризиків банку. Зовнішні і внутрішні фактори виникнення ресурсних ризиків банку.

Інформаційні джерела: 4, 10, 12, 18, 20, 21, 22, 25, 29, 30, 34, 35, 36, 37, 42, 46, 47.

Тема 5. Організація грошового обороту у банках

Характеристика грошового обороту та платіжних систем. Основи організації грошових розрахунків. Системи міжбанківських розрахунків та міжнародні платіжні системи.

Сутність і принципи організації безготівкових розрахунків. Форми і способи безготівкових розрахунків та їх характеристика. Переваги і недоліки основних форм безготівкових розрахунків. Порядок відкриття і обслуговування банківських рахунків. Організація безготівкових розрахунків із використанням платіжних карток та ризики їхнього застосування.

Необхідність і види міжбанківських розрахунків. Система кореспондентських відносин між банками. Сутність і функції Системи електронних платежів НБУ. Принципи організації роботи СЕП НБУ.

Організація готівкових грошових розрахунків. Сутність і види касових операцій банку. Порядок організації роботи касового підрозділу банку. Правила приймання та видачі готівки банками та порядок здійснення інкасації готівки. Операції банку з дорогоцінними металами. Послуги касового підрозділу банку зі зберігання цінностей.

Інформаційні джерела: 4, 13, 14, 15, 20, 21, 22, 29, 35, 47.

Тема 6. Основи організації кредитної діяльності банків

Сутність, принципи та функції кредиту. Основні ознаки кредиту та принципи організації кредитних відносин. Поняття банківського кредиту, його класифікація та роль в економіці.

Організація процесу банківського кредитування. Вимоги щодо кредитування банками позичальників. Організаційно-економічний механізм здійснення кредитної діяльності. Мета, завдання та етапи процесу банківського кредитування. Основи розробки і реалізації кредитної політики банку. Поняття і особливості оцінки кредитоспроможності позичальника. Методики оцінки кредитоспроможності юридичних та фізичних осіб. Якісні і кількісні показники визначення значення коефіцієнта імовірності дефолту боржника. Зміст кредитного договору. Схеми і методи погашення банківського кредиту.

Ціна банківського кредиту та способи нарахування відсотків за кредитами. Види процентних ставок та фактори, що на них впливають. Методи визначення процентних ставок за банківськими кредитами: «вартість плюс»; «базова ставка плюс»; метод максимальних процентних ставок (кеп); методи «надбавки» та «аналізу дохідності клієнта».

Поняття кредитного ризику. Індивідуальний та портфельний кредитні ризики, їх складові, джерела виникнення та методи управління. Причини і наслідки виникнення проблемної заборгованості у банках. Методи, які застосовуються банками щодо повернення проблемних кредитів.

Інформаційні джерела: 1, 2, 4, 12, 16, 18, 20, 21, 22, 24, 26, 29, 30, 35, 39, 40, 47.

Тема 7. Особливості здійснення окремих видів банківського кредитування та послуг кредитного характеру

Кредитування у формі овердрафту. Поняття овердрафту та особливості встановлення максимального розрахункового ліміту овердрафту, нарахування відсотків та погашення кредиту у формі овердрафту.

Кредити, пов'язані з вексельним обігом. Активні, пасивні та позабалансові кредитні операції банку з векселями: їх роль, переваги і відмінності.

Інвестиційне кредитування. Методи оцінки доцільності та ефективності інвестиційного проекту. Іпотечне кредитування та перспективи його розвитку в Україні. Економічні відносини з приводу купівлі-продажу фінансових зобов'язань, забезпечених нерухомістю, які реалізуються через механізм іпотечного ринку

Особливості надання послуг кредитного характеру: лізингу, факторингу та форфейтингу. Їх об'єкти, суб'єкти, особливості укладання таких договорів та визначення вартості послуг, а також їх переваги і недоліки. Банківське страхування (bancassurance) як перспективний напрям банківських послуг

Інформаційні джерела: 1, 2, 4, 12, 16, 18, 20, 21, 22, 24, 26, 29, 30, 35, 39, 40, 47.

Тема 8. Діяльність банку на ринку цінних паперів

Характеристика фондового ринку, його професійних учасників та цінних паперів як його об'єктів. Класифікація цінних паперів як фінансових активів за економічною природою та їх характеристика. Види професійної банківської діяльності на фондовому ринку.

Цілі та функції банків на ринку цінних паперів. Класифікація та види банківських операцій з цінними паперами.

Поняття емісії цінних паперів та емісійної діяльності банків. Визначення мети та емісійної політики банку. Особливості емісії пайових, боргових та похідних цінних паперів.

Поняття інвестиційних операцій банку з цінними паперами. Основні принципи та етапи формування банківського портфеля цінних паперів. Типи банківських інвестиційних портфелів цінних паперів та визначення ефективності інвестування коштів банків у цінні папери. Ризики від інвестиційної діяльності банків та основні методи управління ними.

Посередницька діяльність банків на фондовому ринку та загальна характеристика її основних напрямів.

Інформаційні джерела: 4, 9, 12, 16, 18, 20, 21, 22, 29, 35, 39, 47.

Тема 9. Операції банків в іноземній валюті

Економіко-правові та організаційні основи здійснення банками операцій в іноземній валюті. Поняття валютних ринків, валютних операцій, їх суб'єкти та об'єкти. Підходи щодо класифікації операцій банків в іноземній валюті. Особливості відкриття і обслуговування рахунків в іноземній валюті.

Торговельні операції банків в іноземній валюті. Форми і способи міжнародних розрахунків за експортно-імпортними угодами.

Операції банків на міжбанківському валютному ринку. Поняття і роль валютної позиції банку в управлінні валютним ризиком. Особливості організації торгівлі іноземною валютою на міжбанківському валютному ринку. Касові та строкові валютні операції.

Неторговельні операції банків в іноземній валюті. Операції з готівковою іноземною валютою. Операції з дорожніми чеками. Порядок регулювання переказів іноземної валюти за дорученням та на користь фізичних осіб.

Концепція нової моделі валютного регулювання в Україні: її цілі та основні етапи.

Інформаційні джерела: 4, 6, 7, 11, 12, 18, 20, 21, 22, 29, 35, 39, 47.

Тема 10. Основи організації міжнародного банківського бізнесу

Концептуальні напрями трансформації банківської діяльності під впливом глобалізації. Роль глобалізації у дерегулюванні банківської діяльності і лібералізації фінансових ринків. Особливості сучасного розвитку світової банківської індустрії. Напрями трансформації банківської діяльності в епоху глобалізації. Поняття та сфери міжнародного банківського бізнесу. Етапи розвитку транснаціональних банків як ключових суб'єктів міжнародного банківського бізнесу. Особливості класифікації та надання міжнародних банківських послуг. Сутність Global Custody як окремого виду діяльності у фінансовій сфері: міжнародні стандарти та інфраструктура такого бізнесу. Діяльність банків у міжнародних фінансових центрах. Типи світових фінансових центрів та рівні операцій, що здійснюються на них.

Офшорний банківський бізнес. Поняття офшорних банківських зон та офшорних банків. Їх переваги та основні вимоги щодо них для забезпечення ведення ефективного офшорного банківського бізнесу. Основні види діяльності в офшорних банківських центрах. Особливості системи регулювання офшорного банківського бізнесу.

Іноземний капітал у банківській системі: причини, переваги та недоліки. Поняття банку з іноземним капіталом та іноземного банку, їх специфіка. Способи проникнення іноземного капіталу в банківську систему. Роль ризику країни у забезпеченні зростання обсягів іноземних інвестицій у національну банківську систему.

Взаємодія банківської системи з міжнародними фінансовими організаціями: МВФ, Європейським банком реконструкції та розвитку, Світовим банком та іншими.

Інформаційні джерела: 4, 6, 7, 11, 12, 21, 22, 29, 47.

ЧАСТИНА II

Модуль 2. Системні аспекти ведення банківського бізнесу (поглиблений рівень)

Тема 11. Основи аналізу діяльності банків

Сутність економічного та фінансового аналізу діяльності банків. Мета та завдання аналізу залежно від його суб'єктів. Роль аналізу в управлінні фінансами банку. Інформаційне забезпечення фінансово-економічного аналізу банку.

Основи аналізу пасивних операцій банку. Аналіз достатності власного капіталу. Особливості аналізу основних активних операцій банку. Методика розрахунку коефіцієнтів дохідності та ризикованості активів банку.

Аналіз доходів, витрат та фінансових результатів діяльності банку. Особливості факторного аналізу процентних доходів, витрат та прибутку банку. Поняття та основи аналізу ефективності діяльності банку.

Узагальнюючий аналіз фінансового стану банку. Рейтингові системи оцінки та їх роль у забезпеченні стабільності діяльності банку.

Інформаційні джерела: 3, 4, 12, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 29, 30, 35, 36, 37, 39, 46, 47.

Тема 12. Основи банківської статистики

Поняття, предмет, методи і завдання банківської статистики. Завдання банківської статистики, спрямовані на зовнішнє щодо банку або банківської системи середовище. Завдання банківської статистики, спрямовані на внутрішнє середовище банку або банківської системи в цілому. Статистичні методи дослідження банківської діяльності. Групування та класифікації результатів статистичних спостережень діяльності банків в Україні НБУ. Звітно-статистична документація у банківському секторі.

Статистика ресурсів комерційних банків. Статистика формування ресурсів на основі пасивних операцій банку. Показники дослідження динаміки та структури пасивів банку в абсолютному та відносному вираженні.

Статистика використання ресурсів у активних операціях банку. Система статистичних показників кредитної діяльності банку. Особливості оцінки активів банку за ознаками їх дієздатності та рівнем ліквідності.

Статистика доходів, витрат і прибутку банку. Система показників дохідності банківської діяльності. Методи статистичного аналізу витрат. Методи статистичного аналізу прибутку та прибутковості банківської діяльності.

Інформаційні джерела: 4, 5, 18, 20, 21, 22, 27, 34, 46, 47.

Тема 13. Основи банківського менеджменту

Поняття банківського менеджменту. Об'єкти, суб'єкти, принципи та функції банківського менеджменту. Поняття корпоративного управління у банках: концепції, принципи та моделі.

Банківський менеджмент за спрямуванням управлінських рішень та організацією контролю банківської діяльності. Поняття, функції та елементи фінансового менеджменту у банках. Види банківських ризиків та управління ними. Організація та функціонування системи ризик-менеджменту в банках.

Сучасний аналітичний інструментарій фінансового менеджменту у банках. Стратегії та моделі управління активами та пасивами банку. Прибуток і ризик як базові параметри формування стратегій управління активами і пасивами банку. Особливості декомпозиційного аналізу прибутковості власного капіталу банку як аналітичного інструменту управління прибутком і ризиком банківської діяльності..

Показник GAP як індикатор чутливості балансу до ризиків. Особливості застосування моделей оцінки та управління основними фінансовими ризиками на основі показника GAP: ризику ліквідності; процентного ризику; валютного ризику. Аналіз дюрації як інструмент імунізації балансу банку від процентного ризику.

Інформаційні джерела: 3, 4, 12, 18, 20, 21, 22, 29, 30, 31, 37, 39, 42, 44, 46, 47.

Тема 14. Особливості банківського маркетингу

Роль маркетингу у функціонуванні банку. Сутність, принципи та функції банківського маркетингу. Світовий досвід банківського маркетингу.

Конкурентна стратегія банку як система цілей і завдань, спрямованих на забезпечення ринкової конкурентоспроможності. Базові стратегії банків відповідно до способу забезпечення конкурентних переваг. Стратегії, залежно від типу ринкової поведінки економічного суб'єкта.

Конкуренція на ринку банківських послуг: сутність та роль. Банківська конкуренція і конкуренція на ринку банківських послуг: суб'єкти, об'єкти та специфічні риси. Рівні і види банківської конкуренції. Методи і засоби конкурентної боротьби залежно від обраної конкурентної стратегії. Цінова і нецінова конкуренція та фактори, що їх визначають. Механізм банківської конкуренції. Оцінка конкуренції на ринку банківських послуг за ступенем інтенсивності. Методи оцінки конкурентної позиції банку та фактори, що її визначають. Показники оцінки конкурентоспроможності банку та банківських продуктів.

Інформаційні джерела: 4, 18, 20, 21, 22, 29, 33, 41, 46, 47.

Тема 15. Регулювання та фінансовий моніторинг банківської діяльності

Основи регулювання, нагляду та контролю банківської діяльності. Необхідність і цілі банківського регулювання. Поняття, об'єкти, види та форми регулювання банківської діяльності. Регулятивні інструменти непрямого впливу та безпосереднього впливу на банківську діяльність.

Поняття банківського нагляду, завдання, принципи та його основні напрями і методи. Рівні наглядових операцій НБУ: державний нагляд та методи, об'єкти і рівні його здійснення. Економічні нормативи регулювання діяльності вітчизняних банків та нагляд за їх дотриманням. Внутрішній та зовнішній банківський контроль як основні напрями недержавного банківського нагляду. Заходи щодо вдосконалення системи банківського нагляду в Україні.

Міжнародні стандарти банківської діяльності. Особливості розробки стандартів Базельського комітету з питань банківського нагляду. Відмінності угод «Базель-I», «Базель-II» та «Базель-III». Розвиток банківського регулювання на наднаціональному рівні. Антимонопольне регулювання банківської системи: зарубіжний і вітчизняний досвід.

Сутність та засоби легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом та запобігання їм на основі системи фінансового моніторингу. Поняття і структура функціонування системи фінансового моніторингу в Україні. Об'єкти і суб'єкти первинного та державного фінансового моніторингу. Особливості взаємодії національних підрозділів фінансової розвідки з банківською системою та їх роль у забезпеченні фінансового моніторингу банківської діяльності.

Організація внутрішнього фінансового моніторингу у банківській установі: його суб'єкти, структурні елементи та процедури.

Міжнародне регулювання боротьби з відмиванням грошей у глобальному економічному просторі. Особливості внеску Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням (ФАТФ), Базельського комітету з банківського нагляду та Вольфсберзької групи у вирішенні питань протидії відмиванню коштів у банківському секторі.

Інформаційні джерела: 4, 5, 8, 12, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 28, 29, 32, 36, 37, 38, 40, 46, 47.

Тема 16. Фінансова безпека банківського сектору

Сутність та значення фінансової безпеки у функціонуванні банківських установ. Фінансова безпека банківського сектору та банку, її завдання та складові.

Стабільність банківської системи та системний ризик. Форми системного ризику та причини його виникнення. Класифікація загроз фінансовій безпеці банківських установ. Зовнішні та внутрішні загрози

безпеки банків. Інституційні механізми підвищення безпеки банківського сектора на основі механізмів управління системною банківською кризою.

Банкрутство банків: причини і наслідки. Основні дестабілізуючі чинники, які ведуть до банкрутства банку. Банківська паніка та банківські кризи: фактори та причини, що обумовлюють їх настання, різновиди банківських криз та характерні ознаки, а також особливості антикризового управління на рівні банківської системи та окремого банку.

Типові злочини в банківських установах та методи їх мінімізації. Система управління фінансовою безпекою банківських установ. Методи та інструменти, що застосовуються для забезпечення системи фінансової безпеки банку. Відкритість і прозорість банківської діяльності як основа їх фінансової безпеки.

Інформаційні джерела: 4, 5, 7, 10, 12, 18, 20, 21, 22, 26, 30, 39, 40, 43, 44, 46, 47.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 3. Тематичний план навчальної дисципліни «Банківська справа»

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
1	2	3	4	5	6
ЧАСТИНА I					
Модуль 1. «Теоретичні і практичні основи банківської справи (базовий рівень)»					
Тема 1. «Поняття банківської діяльності та основи функціонування банківської системи» Лекція 1 1. Сутність та еволюція банківської справи, генезис поглядів на банківництво. 2. Особливості банківського бізнесу та організаційні форми його забезпечення на ринку банківських послуг. 3. Банківська система: сутність, структура та функції. Типи та моделі банківських систем. 4. Організація і функціонування банківських систем провідних зарубіжних країн та становлення і розвиток банківської системи України.	2	Тема 1. «Поняття банківської діяльності та основи функціонування банківської системи» Практичне заняття 1 1. Сутність та еволюція банківської справи, генезис поглядів на банківництво. 2. Особливості банківського бізнесу та організаційні форми його забезпечення на ринку банківських послуг. 3. Банківська система: сутність, структура та функції. Типи та моделі банківських систем. 4. Організація і функціонування банківських систем провідних зарубіжних країн та становлення і розвиток банківської системи України.	2	Тема 1. «Поняття банківської діяльності та основи функціонування банківської системи» 1. Фактори розвитку банківського бізнесу на глобальному рівні. 2. Вплив технологій на розвиток банківництва. 3. Наслідки і суть глобалізаційних процесів у банківському бізнесі. 4. Стратегії ведення сучасного банківського бізнесу. 5. Сутність банку: макроекономічні, мікроекономічні та правові підходи. 6. Відмінність банків від небанківських фінансових установ. Взаємозв'язок понять «банківська послуга» та «банківська операція». 7. Загальні та специфічні риси банківської системи.	5

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
Тема 2. «Центральний банк у банківській системі» Лекція 2 1. Сутність, становлення та розвиток центральних банків у провідних країнах світу. 2. Національний банк України: історія створення, статус, структура та основні засади функціонування. 3. Функції та операції НБУ. Моделі банківського регулювання та нагляду.	1	Тема 2. «Центральний банк у банківській системі» Практичне заняття 2 1. Сутність, становлення та розвиток центральних банків у провідних країнах світу. 2. Національний банк України: історія створення, статус, структура та основні засади функціонування. 3. Функції та операції НБУ. Система електронних платежів НБУ. 4. Роль центрального банку в інституційній побудові системи банківського регулювання. Моделі банківського регулювання та нагляду.	2	Тема 2. «Центральний банк у банківській системі» 1. Зміст і форма взаємовідносин і взаємозв'язків між центральними банками і органами державної влади в різних країнах. 2. Історія створення, статус, структура та основні засади функціонування Національного банку України (НБУ). 3. Особливості проведення активних та пасивних операцій НБУ. 4. Стратегія реформування діяльності НБУ за сучасних умов. 5. Проблеми монетарної політики НБУ та напрями їх подолання. 6. Стратегічні цілі реформування діяльності НБУ, орієнтовані на розвиток ринку банківських послуг в Україні. 7. Напрями організаційної реформи НБУ..	5
Тема 3. «Організація діяльності банків на ринку банківських послуг» Продовження лекції 2 4. Сутність, функції та види банків. Порядок їх створення, реєстрації та ліцензування в Україні. 5. Загальна характеристика структури та операцій банків їх класифікація. 6. Реорганізація, тимчасова адміністрація і ліквідація банку.	1	Тема 3. «Організація діяльності банків на ринку банківських послуг» Практичне заняття 3 1. Сутність, функції та види банків. 2. Порядок створення, реєстрації та ліцензування банків в Україні. 3. Організаційна та функціональна структура банку. 4. Загальна характеристика операцій банків та підходи до їх класифікації. 5. Реорганізація, тимчасова адміністрація і ліквідація банку.	2	Тема 3. «Організація діяльності банків на ринку банківських послуг» 1. Процедура реєстрації банку, банківського об'єднання, банків з іноземним капіталом та представництв вітчизняних банків за межами України. 2. Перелік банківських послуг, що можуть надавати банки за банківською ліцензією. 3. Перелік банківських операцій, що не включаються у банківську ліцензію. 4. Функції та повноваження окремих органів управління банків з різною формою власності. 5. Сучасні технології та фінансові інновації у банківській сфері. 6. Особливості розвитку дистанційного обслуговування банками клієнтів. 7. Реорганізація банків, її види та методи. Консолідація у банківському секторі як основна тенденція його розвитку.	5

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
Тема 4. «Пасивні операції з формування ресурсної бази банків» Лекція 3 1. Економічна характеристика та джерела формування банківських ресурсів, їх класифікація. 2. Власний капітал банку та забезпечення його достатності. 3. Залучений капітал банку та його характеристика. 4. Запозичений капітал банку та його загальна характеристика. 5. Ризики ресурсного забезпечення банківської діяльності.	2	Тема 4. «Пасивні операції з формування ресурсної бази банків» Практичне заняття 4 1. Економічна характеристика та джерела формування банківських ресурсів, їх класифікація. 2. Структура власного капіталу банку та особливості оцінки його достатності: вітчизняний та зарубіжний досвід. 3. Залучений капітал банку: механізм здійснення строкових вкладних операцій банків і вкладних операцій до запитання. 4. Запозичений капітал банку та його загальна характеристика. 5. Ризики ресурсного забезпечення банківської діяльності.	2	Тема 4. «Пасивні операції з формування ресурсної бази банків» 1. Призначення та функції власного капіталу банків. 2. Особливості формування депозитної політики банку. 3. Роль страхування (гарантування) вкладів у забезпеченні стабільності депозитної бази банків: вітчизняний та зарубіжний досвід. 4. Порядок отримання банками кредитів НБУ через механізм рефінансування та надання стабілізаційного кредиту. 5. Операції з власними борговими зобов'язаннями банку та з державними облігаціями України. 6. Методи банківських запозичень на міжнародних фінансових ринках. 7. Ризик незбалансованої ліквідності як один із проявів ресурсних ризиків банку. 8. Зовнішні і внутрішні фактори виникнення ресурсних ризиків банку.	6
Тема 5. «Організація грошового обороту у банках» Лекція 4 1. Характеристика грошового обороту та платіжних систем. 2. Сутність і принципи безготівкових розрахунків. Порядок відкриття і ведення банківських рахунків. 3. Форми і способи безготівкових розрахунків та їх характеристика. 4. Необхідність і види міжбанківських розрахунків.	2	Тема 5. «Організація грошового обороту у банках» Практичне заняття 5 1. Характеристика грошового обороту та платіжних систем. 2. Сутність і принципи безготівкових розрахунків. Порядок відкриття і ведення банківських рахунків. 3. Форми і способи безготівкових розрахунків та їх характеристика. 4. Необхідність і види міжбанківських розрахунків. 5. Організація готівкових грошових розрахунків та касових операцій банків.	2	Тема 5. «Організація грошового обороту у банках» 1. Основи організації грошових розрахунків. 2. Системи міжбанківських розрахунків та міжнародні платіжні системи. 3. Організація безготівкових розрахунків із використанням платіжних карток та ризики їхнього застосування. 4. Система кореспондентських відносин між банками. 5. Сутність і функції Системи електронних платежів НБУ. Принципи організації роботи СЕП НБУ. 6. Порядок організації роботи касового підрозділу банку. Правила приймання та видачі готівки банками та порядок здійснення інкасації готівки.	5

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
5. Організація готівкових грошових розрахунків та касових операцій банків.				7. Операції банку з дорогоцінними металами. Послуги касового підрозділу банку зі зберігання цінностей..	
Тема 6. «Основи організації кредитної діяльності банків» Лекція 5 1. Поняття, класифікація банківського кредиту та організація процесу кредитування. 2. Ціна банківського кредиту та способи нарахування відсотків за кредитами. 3. Кредитний ризик та методи управління ним.	1	Тема 6. «Основи організації кредитної діяльності банків» Практичне заняття 6 1. Поняття, класифікація банківського кредиту та організація процесу кредитування. 2. Методики оцінки кредитоспроможності юридичних та фізичних осіб. 3. Якісні і кількісні показники визначення значення коефіцієнта імовірності дефолту боржника. 4. Ціна банківського кредиту та способи нарахування відсотків за кредитами. 5. Кредитний ризик та методи управління ним.	2	Тема 6. «Основи організації кредитної діяльності банків» 1. Мета, завдання та етапи процесу банківського кредитування. 2. Основи розробки і реалізації кредитної політики банку. 3. Зміст кредитного договору. Схеми і методи погашення банківського кредиту. 4. Види процентних ставок та фактори, що на них впливають. Методи визначення процентних ставок за банківськими кредитами: «вартість плюс»; «базова ставка плюс»; метод максимальних процентних ставок (кеп); методи «надбавки» та «аналізу дохідності клієнта». 5. Індивідуальний та портфельний кредитні ризики, їх складові, джерела виникнення та методи управління. 6. Причини і наслідки виникнення проблемної заборгованості у банках. Методи, які застосовуються банками щодо повернення проблемних кредитів.	6
Тема 7. «Особливості здійснення окремих видів банківського кредитування та послуг кредитного характеру» Продовження лекції 5 4. Особливості кредитування у формі овердрафту. Кредити, пов'язані з вексельним обігом. 5. Перспективи розвитку інвестиційного та іпотечного кредитування в Україні.	1	Тема 7. «Особливості здійснення окремих видів банківського кредитування та послуг кредитного характеру» Практичне заняття 7 1. Особливості кредитування у формі овердрафту. 2. Кредити, пов'язані з вексельним обігом. 3. Інвестиційне кредитування. Методи оцінки доцільності та ефективності інвестиційного проекту.	2	Тема 7. «Особливості здійснення окремих видів банківського кредитування та послуг кредитного характеру» 1. Поняття овердрафту та особливості встановлення максимального розрахункового ліміту овердрафту, нарахування відсотків та погашення кредиту у формі овердрафту. 2. Кредити, пов'язані з вексельним обігом. Активні, пасивні та позабалансові кредитні операції банку з векселями: їх роль, переваги і відмінності. 3. Інвестиційне кредитування. Методи оцінки доцільності та ефективності інвестиційного проекту.	5

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
6. Особливості надання послуг кредитного характеру: лізингу, факторингу та форфейтингу.		4. Іпотечне кредитування та перспективи його розвитку в Україні. 5. Особливості надання послуг кредитного характеру: лізингу, факторингу та форфейтингу.		4. Іпотечне кредитування та перспективи його розвитку в Україні. Економічні відносини з приводу купівлі-продажу фінансових зобов'язань, забезпечених нерухомістю, які реалізуються через механізм іпотечного ринку 5. Особливості надання послуг кредитного характеру: лізингу, факторингу та форфейтингу. Їх об'єкти, суб'єкти, особливості укладання таких договорів та визначення вартості послуг, а також їх переваги і недоліки. Банківське страхування (bancassurance) як перспективний напрям банківських послуг.	
Тема 8. «Діяльність банку на ринку цінних паперів» Лекція 6 1. Характеристика цінних паперів. Класифікація та види банківських операцій з цінними паперами. 2. Види професійної банківської діяльності на фондовому ринку. 3. Поняття емісії цінних паперів та емісійної діяльності банків. 4. Поняття та види інвестиційних операцій банку. 5. Посередницькі операції банків з цінними паперами, їх загальна характеристика.	2	Тема 8. «Діяльність банку на ринку цінних паперів» Практичне заняття 8 1. Характеристика цінних паперів та класифікація операцій банків з ними. 2. Види професійної банківської діяльності на фондовому ринку. 3. Поняття емісії цінних паперів та емісійної діяльності банків. 4. Поняття та види інвестиційних операцій банку. 5. Особливості оцінки дохідності та ефективності інвестиційних операцій банку. 6. Посередницькі операції банків з цінними паперами, їх загальна характеристика. Оцінка дохідності таких операцій.	2	Тема 8. «Діяльність банку на ринку цінних паперів» 1. Характеристика фондового ринку, його професійних учасників та цінних паперів як його об'єктів. 2. Цілі та функції банків на ринку цінних паперів. 3. Визначення мети та емісійної політики банку. Особливості емісії пайових, боргових та похідних цінних паперів. 4. Основні етапи формування банківського портфеля цінних паперів. 5. Типи банківських інвестиційних портфелів цінних паперів та визначення ефективності інвестування коштів банків у цінні папери. 6. Ризики від інвестиційної діяльності банків та основні методи управління ними..	6

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
Тема 9. «Операції банків в іноземній валюті» Лекція 7 1. Економіко-правові та організаційні основи здійснення банками операцій в іноземній валюті. 2. Торговельні операції банків в іноземній валюті. Форми і способи міжнародних розрахунків. 3. Операції банків на валютному ринку. Поняття і роль валютної позиції банку в управлінні валютним ризиком. 4. Неторговельні операції банків в іноземній валюті.	2	Тема 9. «Операції банків в іноземній валюті» Практичне заняття 9 1. Економіко-правові та організаційні основи здійснення банками операцій в іноземній валюті. 2. Торговельні операції банків в іноземній валюті. Форми і способи міжнародних розрахунків. 3. Операції банків на валютному ринку. Поняття і роль валютної позиції банку в управлінні валютним ризиком. 4. Неторговельні операції банків в іноземній валюті.	2	Тема 9. «Операції банків в іноземній валюті» 1. Поняття валютних ринків, валютних операцій, їх суб'єкти та об'єкти. 2. Особливості відкриття і обслуговування рахунків в іноземній валюті. 3. Особливості організації торгівлі іноземною валютою на валютному ринку України. 4. Касові та строкові валютні операції. 5. Особливості операцій банку з готівковою іноземною валютою. 6. Порядок регулювання переказів іноземної валюти за дорученням та на користь фізичних осіб. 7. Концепція нової моделі валютного регулювання в Україні: її цілі та основні етапи.	6
Тема 10. «Основи організації міжнародного банківського бізнесу» Лекція 8 1. Поняття, сфери та етапи розвитку міжнародного банківського бізнесу. 2. Офшорний банківський бізнес. Поняття офшорних банківських зон та офшорних банків. 3. Іноземний капітал у банківській системі: причини, переваги та недоліки. 4. Взаємодія банківської системи з міжнародними фінансовими організаціями: МВФ, Світовим банком та іншими.	2	Тема 10. «Основи організації міжнародного банківського бізнесу» Практичне заняття 10 1. Поняття, сфери та етапи розвитку міжнародного банківського бізнесу. 2. Офшорний банківський бізнес. Поняття офшорних банківських зон та офшорних банків. 3. Іноземний капітал у банківській системі: причини, переваги та недоліки. 4. Взаємодія банківської системи з міжнародними фінансовими організаціями: МВФ, Світовим банком та іншими.	2	Тема 10. «Основи організації міжнародного банківського бізнесу» 1. Особливості сучасного розвитку світової банківської індустрії. 2. Етапи розвитку транснаціональних банків як ключових суб'єктів міжнародного банківського бізнесу. 3. Особливості класифікації та надання міжнародних банківських послуг. 4. Сутність Global Custody як окремого виду діяльності у фінансовій сфері: міжнародні стандарти та інфраструктура такого бізнесу. 5. Діяльність банків у міжнародних фінансових центрах. Типи світових фінансових центрів та рівні операцій, що здійснюються на них. 6. Переваги офшорних банків та основні вимоги щодо них для забезпечення ведення ефективного офшорного банківського бізнесу.	5
Разом за частиною І у 1 семестрі	16		20		54

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
ЧАСТИНА II					
Модуль 2. «Системні аспекти ведення банківського бізнесу (поглиблений рівень)»					
Тема 11 «Основи аналізу діяльності банків» Лекція 1 1. Сутність економічного та фінансового аналізу діяльності банків. 2. Основи аналізу пасивних та основних активних операцій банку. 3. Аналіз доходів, витрат та фінансових результатів діяльності банків. 4. Поняття та основи аналізу ефективності діяльності банків. 5. Узагальнюючий аналіз фінансового стану банків.	2	Тема 11. «Основи аналізу діяльності банків» Практичне заняття 1 1. Сутність економічного та фінансового аналізу діяльності банків. 2. Основи аналізу пасивних операцій банку з формування власних, залучених та запозичених ресурсів. 3. Особливості аналізу основних (кредитних та інвестиційних) активних операцій банку. Практичне заняття 2 1. Аналіз доходів, витрат та фінансових результатів діяльності банків. 2. Поняття та основи аналізу ефективності діяльності банку. 3. Узагальнюючий аналіз фінансового стану банку	4 2 2	Тема 11 «Основи аналізу діяльності банків» 1. Розглянути мету та завдання аналізу залежно від його суб'єктів. 2. Роль аналізу в управлінні фінансами банку. 3. Інформаційне забезпечення фінансово-економічного аналізу банку. 4. Аналіз достатності власного капіталу. 5. Методика розрахунку коефіцієнтів дохідності та ризикованості активів банку. 6. Особливості факторного аналізу процентних доходів, витрат та прибутку банку. 7. Рейтингові системи оцінки та їх роль у забезпеченні стабільності діяльності банку	9
Тема 12. «Банківська статистика» Лекція 2 1. Предмет, метод і завдання банківської статистики. 2. Статистика ресурсів банку. 3. Статистика доходів, витрат і прибутку банку.	2	Тема 12. «Банківська статистика» Практичне заняття 3 1. Предмет, метод і завдання банківської статистики. 2. Статистика формування ресурсів на основі пасивних операцій банку. 3. Статистика використання ресурсів у активних операціях банку. Система статистичних показників кредитної діяльності банку. 4. Статистика доходів, витрат і прибутку банку	2	Тема 12. «Банківська статистика» 1. Завдання банківської статистики, спрямовані на зовнішнє та внутрішнє щодо банку або банківської системи середовище. 2. Особливості групування та класифікації результатів статистичних спостережень діяльності банків в Україні НБУ. 3. Звітно-статистична документація у банківському секторі. 4. Показники дослідження динаміки та структури пасивів банку в абсолютному та відносному вираженні. 5. Особливості оцінки активів банку за ознаками їх дієздатності та рівнем ліквідності.	9

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
				6. Система показників дохідності банківської діяльності. 7. Методи статистичного аналізу витрат. 8. Методи статистичного аналізу прибутку та прибутковості банківської діяльності.	
Тема 13. «Основи банківського менеджменту» Лекція 3 1. Поняття банківського менеджменту: об'єкти, суб'єкти, принципи, функції банківського менеджменту та підходи до його класифікації. 2. Система управління банківськими ризиками. 3. Базові стратегії та моделі управління активами та пасивами банку.	4 2	Тема 13. «Основи банківського менеджменту» Практичне заняття 4 1. Поняття банківського менеджменту: об'єкти, суб'єкти, принципи, функції банківського менеджменту та підходи до його класифікації. 2. Система управління банківськими ризиками. 3. Базові стратегії та моделі управління активами та пасивами банку.	4 2	Тема 13. «Основи банківського менеджменту» Підготувати реферати на теми: 1. Поняття корпоративного управління у банках: концепції, принципи та моделі. 2. Особливості організації та функціонування системи ризик-менеджменту в банках. 3. Сучасний аналітичний інструментарій фінансового менеджменту у банках. 4. Прибуток і ризик як базові параметри формування стратегій управління активами і пасивами банку. 5. Розглянути особливості застосування моделей оцінки та управління основними фінансовими ризиками на основі показника GAP: ризику ліквідності; процентного ризику; валютного ризику	9
Тема 14. «Особливості банківського маркетингу» Лекція 5 1. Сутність, принципи та функції банківського маркетингу. 2. Конкурентна стратегія банку як система цілей і завдань, спрямованих на забезпечення ринкової	2	Тема 14. «Особливості банківського маркетингу» Семінарське заняття 6 1. Сутність, принципи та функції банківського маркетингу. 2. Конкурентна стратегія банку як система цілей і завдань, спрямованих на забезпечення ринкової конкуренто-	2	Тема 14. «Особливості банківського маркетингу» Підготувати реферати на теми: 1. Роль маркетингу у функціонуванні банку. Світовий досвід банківського маркетингу. 2. Базові стратегії банків відповідно до способу забезпечення конкурентних переваг. Стратегії, залежно від типу ринкової	9

Продовження таблиці 3

[illegible]

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
Лекція 7 1. Сутність та засоби легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та розповсюдження зброї масового знищення. 2. Організація внутрішнього фінансового моніторингу у банківській установі. 3. Міжнародне регулювання боротьби з відмиванням грошей у глобальному економічному просторі.	2	знищення. 2. Організація внутрішнього фінансового моніторингу у банківській установі. 3. Особливості міжнародного регулювання боротьби з відмиванням грошей у глобальному економічному просторі.		державного фінансового моніторингу. 8. Організація внутрішнього фінансового моніторингу у банківській установі: його суб'єкти, структурні елементи та процедури. 9. Особливості внеску Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням (ФАТФ), Базельського комітету з банківського нагляду та Вольфсберзької групи у вирішенні питань протидії відмиванню коштів у банківському секторі	
Тема 16. «Фінансова безпека банківського сектору» Лекція 8 1. Сутність та значення фінансової безпеки у функціонуванні банківських установ. 2. Інституційні механізми підвищення безпеки банківського сектору на основі механізмів управління системною банківською кризою. 3. Банкрутство банків: причини і наслідки. 4. Система управління фінансовою безпекою банківських установ..	2	Тема 16. «Фінансова безпека банківського сектору» Практичне заняття 9 1. Сутність та значення фінансової безпеки у функціонуванні банківських установ. 2. Інституційні механізми підвищення безпеки банківського сектору на основі механізмів управління системною банківською кризою. 3. Форми системного ризику та причини його виникнення. Практичне заняття 10 1. Банкрутство банків: причини і наслідки. 2. Система управління фінансовою безпекою банківських установ. 3. Методи та інструменти, що застосовуються для забезпечення системи фінансової безпеки банку.	4 2 2	Тема 16. «Фінансова безпека банківського сектору» 1. Стабільність банківської системи та системний ризик. 2. Класифікація загроз фінансовій безпеці банківських установ. Зовнішні та внутрішні загрози безпеки банків. 3. Основні дестабілізуючі чинники, які ведуть до банкрутства банку. 4. Банківська паніка та банківські кризи: фактори та причини, що обумовлюють їх настання, різновиди банківських криз. 5. Особливості антикризового управління на рівні банківської системи та окремого банку. 6. Типові злочини в банківських установах та методи їх мінімізації. 7. Відкритість і прозорість банківської діяльності як основа їх фінансової безпеки	9
Разом за частиною II у 2 семестрі	16		20		54
Всього	32		40		108

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Система оцінювання знань студентів має за мету оцінювання рівня сформованості тих чи інших компетентностей та досягнення програмних результатів навчання за навчальною дисципліною «Банківська справа».

Компетентність як інтегрований результат індивідуальної навчальної діяльності студентів, формується на основі оволодіння ними змістовими (знання), процесуальними (уміння) і мотиваційними компонентами, його рівень виявляється в процесі оцінювання. Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) з навчальної дисципліни «Банківська справа» здійснюється за: темами робочої програми навчальної дисципліни; практичними заняттями (перевірка та захист рефератів, розрахунково-аналітичних робіт, індивідуальних та практичних завдань у дистанційному курсі, тестування, опитування тощо).

Об'єктами оцінювання знань студентів є: робота студентів на лекціях, практичних заняттях, якість та своєчасність виконання індивідуальних і домашніх завдань, поточних модульних робіт. Контрольні заходи здійснюються науково-педагогічними працівниками і включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, практичних занять, перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни «Банківська справа» та оцінювання набутих компетентностей.

Під час проведення *лекцій* застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та перевірка конспектів лекцій.

При проведенні *практичних занять* - контроль здійснюється при презентації результатів виконаних завдань та досліджень у формі рефератів, розв'язуванні окремими студентами біля дошки та «малими групами» проблемних ситуацій з діяльності банків, усне і письмове опитування, тестування та розв'язання проблемних завдань за темою.

Поточний контроль виконання студентами *індивідуальних практичних домашніх завдань* здійснюється за допомогою перевірки науково-педагогічним працівником результатів виконання таких завдань у дистанційному курсі навчальної дисципліни, тестування, а також перевірка та захист індивідуальних домашніх завдань та конспектів.

Поточний контроль, який застосовується під час проведення 2-х *поточних модульних робіт*, здійснюється шляхом перевірки виконання відповідних тестів в письмовій формі та ситуаційних завдань в письмовій формі, у т.ч. за допомогою відповідного програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу.

Враховуючи, що навчальна дисципліна «Банківська справа» викладається у 2-х семестрах та, відповідно, розділена на дві частини, підсумкова оцінка при підсумковій формі контролю здійснюється:

- у формі заліку (ПМК) за результатами вивчення I частини навчальної дисципліни у 1 семестрі та дорівнює сумі всіх балів, які студент отримує за

поточну успішність та виконання 1 поточної модульної роботи. Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів та розподіляється відповідно до таблиці 5, а підсумкові результати оцінюються за шкалою, показаною у таблиці 7.

Таблиця 5 - Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни «Банківська справа», частина I у 1 семестрі

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-10): Відвідування занять (0,1x10=1 бал); тестування та виконання практичних розрахункових завдань (3 x 10 = 30 балів); виконання домашніх, індивідуальних завдань та поточна модульна робота (40 балів) виконання підсумкового завдання (3 x 10 = 30 балів)	100
Разом	100

- у формі екзамену за результатами вивчення навчальної дисципліни у **2 семестрі** та дорівнює сумі всіх балів, які студент отримує за поточну успішність, виконання поточних модульних робіт та виконання екзаменаційного завдання. Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів та розподіляється відповідно до таблиці 6, а підсумкові результати оцінюються за шкалою, показаною у таблиці 7.

Таблиця 6 - Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни «Банківська справа», частина II у 2 семестрі

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 2 (теми 11-16): Відвідування занять (0,1x6 = 0,6 бали); тестування та виконання практичних розрахункових завдань (3,3 x 6 = 20 балів); виконання домашніх, індивідуальних завдань та поточна модульна робота (40 балів)	60
Усього поточне оцінювання	60
Екзамен	40
Разом	100

Таблиця 7 - Критерії підсумкового контролю результатів навчання студента шляхом складання іспиту з дисципліни «Банківська справа»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

З метою мотивації студентів до активного та якісного виконання усіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані бали у розмірі **до 10% від загальної підсумкової оцінки, коефіцієнт мотивації (0,1), табл.8**. Мотивація студентів застосовується за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки студентів і робочою програмою з навчальної дисципліни незалежно від результатів виконання.

Застосування та конкретне значення коефіцієнту мотивації пізнавальної діяльності студентів визначається науково-педагогічним працівником кафедри враховуючи активність студента при вивченні навчальної дисципліни (відвідування навчальних занять, виконання видів навчальної діяльності, виконання поточних модульних робіт, участь у науково-дослідній роботі тощо).

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 8. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Банківська справа»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь в предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10
	2. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	10
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових гуртках	10
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

Примітка. У таблиці прописуються ті види роботи, які застосовуються в освітньому процесі.

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів.

Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні:

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV зі змінами та доповненнями: станом на 15.07.2021 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>. – Назва з екрана.

2. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства [Електронний ресурс]: затв. наказом Мінекономіки України від 19 січ. 2006 р. №14 зі змінами та доповненнями у редакції від 26.10.2010. р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06#Text>. – Назва з екрану.

3. Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України [Електронний ресурс]: зтв. постановою Правління НБУ від 02.08.2004 р. №361 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 21.06. 2012 р. № 255. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0361500-04>. – Назва з екрана.

4. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III зі змінами та доповненнями: станом на 05.08.2021 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>. – Назва з екрана.

5. Про Національний банк України [Електронний ресурс]: Закон України від 20. 05. 1999 р. № 679-XIV зі змінами та доповненнями: станом на 10.11.2021 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/679-14>. – Назва з екрана.

6. Про валюту і валютні операції [Електронний ресурс]: Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII зі змінами та доповненнями: станом на 10.11.2021 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19> – Назва з екрана.

7. Про національну безпеку України [Електронний ресурс]: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII зі змінами та доповненнями: станом на 01.08.2021 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>. – Назва з екрана.

8. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення [Електронний ресурс]: Закон України від 06.12.2019 р. № 361-IX зі змінами та доповненнями: станом на 10.10.2021 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#n3>. – Назва з екрана.

9. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки [Електронний ресурс]: Закон України від 23.02.2006р. № 3480-IV зі змінами та доповненнями: станом на 05.08.2021 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>. – Назва з екрана.

10. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс]: Закон України від 23 лютого 2012 року № 4452-VI зі змінами та доповненнями: станом на 05.08.2021 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>. – Назва з екрана.

11. Про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 02.01.2019 № 1 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 01.07.2021. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001500-19>. – Назва з екрана..

12. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні [Електронний ресурс]: Інструкція, затв. постановою Правління НБУ від 28.08.2001 № 368 зі

змінами та доповненнями: станом на 16.11.2021 р. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01/page>. – Назва з екрану.

13. Про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів [Електронний ресурс]: Інструкція, затв. Постановою Правління НБУ від 12 лист. 2003р. № 492 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 16.06.2021р. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>. – Назва з екрану.

14. Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті [Електронний ресурс]: Інструкція затв. Постановою Правління НБУ від 21 січ. 2004 р. № 22 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 28.05.2021. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>. – Назва з екрану.

15. Про ведення касових операцій банками в Україні [Електронний ресурс]: Інструкція затв. Постановою Правління НБУ від 25.09.2018 р. № 103 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 18.08.2021. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0103500-18>. – Назва з екрану.

16. Про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями [Електронний ресурс]: Положення, затв. Постановою Правління НБУ від 30.06.2016р. №351: у ред. постанови Правління НБУ від 17.08.2021. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>. – Назва з екрана.

17. Про організацію та проведення інспекційних перевірок [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 17.07.2001 р. № 276 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 18.02.2021 р. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-01>. – Назва з екрана.

18. Про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 22.12.2017 № 141 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 30.04.2021. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0141500-17>. – Назва з екрана.

19. Про здійснення банками фінансового моніторингу [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 19.05.2020 № 65 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 15.01.2021.. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0065500-20#Text>. – Назва з екрана.

20. Банківська система: навчальний посібник / [Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О.] ; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 580 с.

21. **Прасолова С.П.** Банківська справа, частини I та II: дистанційний курс [Електронний ресурс] /С.П. Прасолова. – Полтава: ПУЕТ, 2021. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/mod/page/view.php?id=167510>

22. Стечишин Т.Б. Банківська справа: навчальний посібник /Т.Б. Стечишин., О.Л. Малахова. Тернопіль: ТНЕУ, 2018.- 404с.

Додаткові :

23. Аналіз банківської діяльності: Підручник / [А.М. Герасимович, І.М. Парасій-Вергуненко, В.М. Кочетков та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Герасимовича. – К.: КНЕУ, 2010. — 599 с.
24. Банківське кредитування в Україні: посткризове перезавантаження: монографія / С. М. Аржевітін, Т. С. Шемет, Н. В. Циганова, Н.П. Баріда та ін.; за заг. ред. С. М. Аржевітіна. – К.: КНЕУ, 2017. – 407 с.
25. Банківська система України: інституційні зміни та інновації //Л.О. Примостка/ Банківська система України: інституційні зміни та інновації : [монографія] /[Л.О. Примостка, М.І. Дибя, І.В. Краснова та ін.]; за ред. Л.О. Примостки. – К.:КНЕУ, 2015. – 434 с.
26. Барановський О. І. Філософія безпеки: монографія: у 2 т. / О. І. Барановський. - К.: УБС НБУ, 2014. - Т. 2: Безпека фінансових інститутів. - 715 с.
27. Белова І.В. Банківська статистика: навчальний посібник / І.В. Белова. – Суми: Університетська книга, 2013. – 431с.
28. Васюренко О. В. Банківський нагляд: підручник / О. В. Васюренко, О. М. Сидоренко. - К.: Знання, 2011. - 503 с.
29. Варцаба В.І., Заславська О.І. Сучасне банківництво: теорія і практика: Навч. посібник. / В.І. Варцаба, О.І. Заславська. - Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. — 364 с.
30. Гридчук Д.М. Ефективність банківської діяльності: посткризові виклики та сучасні управлінські рішення : монографія. Київ : КНЕУ, 2018. – 295 с.
31. Довгань Ж. М. Менеджмент у банку [Текст] : підруч. / Ж. М. Довгань. – Тернопіль : Економічна думка, 2017. – 512 с.
32. Єгоричева С.Б. Організація фінансового моніторингу [Текст]: навч. посібник /С.Б. Єгоричева. – К:ЦУЛ, 2014 р. – 315 с.
33. Лютий І. О. Банківський маркетинг: підручн. [для студ. вищ. навч. закл.]/ І. О. Лютий, О. О. Солодка – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 776 с.
34. Мишкин Фредерик. Экономическая теория денег, банковского дела и финансовых рынков: пер. с англ / Фредерик Мишкин . – 7-е изд . – М. : Изд. дом "Вильямс", 2008 . – 880 с.
35. **Прасолова С.П.** Банківські операції: навч.посіб. та практ. / С.П. Прасолова, О.С. Вовченко. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 568 с.
36. **Прасолова С.П.** Аналіз ролі рефінансування в забезпеченні фінансової безпеки банківської системи України/ С.П. Прасолова, С.Б. Єгоричева // Актуальні проблеми економіки. – 2017. - №2 (188). – С.249 – 259.
37. **Prasolova S.P.** Actual problems of the capital stability management in the Ukraine's banking system/ Svitlana Yehorycheva, Oleh Kolodiziev, Svitlana Prasolova// Banks and Bank Systems, 12(2), 60-67. doi:10.21511/bbs.12(2).2017.06
38. **Прасолова С.П.** Вплив процентної політики Національного банку на стан грошово-кредитної безпеки України та її економічне зростання / С.П. Прасолова // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». – 2018. - №1(86). – С. 115 – 122.
39. **Прасолова С.П.** Роль банківської системи країни в забезпеченні її економічного зростання / С.П. Прасолова // Фінансова система та її роль у

забезпеченні розвитку економіки України: монографія/ За заг.ред. доц. В.В. Карцевої. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2019. – Розд. 3, п.3.2. – С.191 – 213.

40. **Прасолова С.П.** Системний ризик банківського сектору України: оцінка основних джерел, чинників, наслідків та напрямів регулювання / С.П. Прасолова // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». – 2019. - №1(91). – С.54 - 63.

41. **Прасолова С.П.** Порівняльна оцінка конкурентної позиції вітчизняних та іноземних банків на ринку України: актуальні аспекти/ С.П. Прасолова// Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». – 2021. - № 1 (102). – С. 51-60.

42. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент у банку: підручник / Л. О. Примостка; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - 3-тє вид., доповн. і переробл. - К. : КНЕУ, 2012. - 338 с

43. Системна криза банківського сектору України і стратегія її подолання: монографія / Аржевітін С.М., Унковська Т.Є., Баріда Н.П., Савлук М.І., Джус М.О. та інші. Київ. КНЕУ імені Вадима Гетьмана., 2017. - 182 с.

44. Управління ризиками банку: навч.посібник Н.П. Шульга, Т.М. Гордієнко, М.В. Мельничук та ін.; за наук.ред. Н.П. Шульги. – К.: Київ. Нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 628 с.

45. Центральний банк і грошово-кредитна політика.Підруч. / А.В. Сілакова, Г.І. Лановська, Н.І. Климаш, [та ін.] за заг. ред. Т.А. Говорушко.– Львів «Магнолія 2006», 2015. – 224 с.

46. Офіційні дані Фонду гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fg.org.ua/>. - Назва з екрана.

47. Офіційні статистичні матеріали Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.- Назва з екрана.

Розділ 7. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки вивчення навчальної дисципліни «Банківська справа» передбачає:

1) виконання практичних завдань за окремими темами дисципліни з використанням автоматизації доступу до баз даних і знань, а також розв'язання конкретних професійних завдань. Практичні завдання зроблено у середовищі MS Office (MS Word, MS Excel, MS Access, MS PowerPoint), MS FrontPage, VBA, що прості у використанні, мають зручний інтерфейс користувача. Результати виводяться на екран монітору, у разі необхідності - на принтер у вигляді тексту, таблиць тощо.

2) здійснення тестового контролю знань студентів за допомогою програмного засобу «OpenTest 2.0». Тестування проводиться під час проведення занять (поточний контроль) і під час підсумкового контролю знань.